

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Az MTA 189. közgyűlésének keretében lezajlott a Külső Tagok Fóruma, amelyen az Akadémia kiváló külhoni magyar tudóstársaink teljesítményét ismerte el. Mindnyájuknak tisztelettel gratulálok.

A fórumon több előadás hangzott el, köztük az Arany János-díjjal kitüntetetteké is.

Más elismerésekről, valamint számos rendezvényről és nyári rendezvénytervről is beszámol májusi hírlevelünk.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Arany János
Életműdíjat kapott
Szilágyi N. Sándor
nyelvész, a Babeş–

Bolyai Tudományegyetem professzora,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kiemelkedő
tudományos
teljesítményéért kapott
Arany János-díjat

Krausz Ferenc fizikus, a Ludwig-
Maximilians Universität professzora,
a Max-Planck-Institut für Quantenoptik
igazgatója, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

A **fiatal kutatóknak** járó
Arany János-díjat
Öllerer Kinga erdélyi
biológus, a Román

Tudományos Akadémia tudományos
munkatársa, az MTA köztestületének külső
tagja kapta.

[Bővebben:](#)

Az MTA **Arany János-érmét** kapta **Biró**
Annamária művelődéstörténész, a Babeş–
Bolyai Tudományegyetem adjunktusa, az

Erdélyi Múzeum-Egyesület felelős kiadója
és **Zsiha Kálmán** hajózási mérnök, a Zágrá-
bi Egyetem professor emeritusa. Mindket-
ten az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Életműdíjat kapott **Papp László**
építésmérnök, New York Állam
Építész Szövetségének volt
elnöke, az Amerikai Építészek
Intézetének korábbi igazgatója, az MTA
köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A Babeş–Bolyai Tudomány-
egyetem **Professor Honoris**
Causa címet adományozott
Dávid Gyula irodalom-
történésznek, az MTA

köztestülete külső tagjának.

[Bővebben:](#)

A Magyar Rovartani Társaság
Frivaldszky Imre Emlék-
plakettjét kapta **Hangay**
György entomológus,

a sydney-i Australian Museum volt
munkatársa, az MTA köztestületének
külső tagja.

[Bővebben:](#)

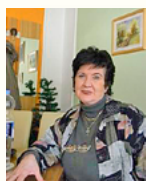

A Magyar Néprajzi Társaság
Györffy István Emlékérmét
kapta **Liszka József** néprajz-
kutató, a Selye János Egyetem

3. oldal

rektorhelyettese, a Fórum Kisebbségkutató Intézet komáromi Etnológiai Központjának igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

**Pro Ethnographia
Minoritatum-émlékérmét**

kapott **Szőke Anna** néprajz-
kutató, a vajdasági Kiss Lajos

Néprajzi Társaság elnöke, az MTA
köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Pro Urbe díjat kapott
Véghe László szociológus,
a Szlovákiai Magyar Adattár

igazgatója, az MTA
köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kós Károly-díjat kapott
Balázs Sándor filozófus,
a Babeş-Bolyai Tudomány-
egyetem korábbi professzora,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Szüllő Géza-díjat kapott
Lampl Zsuzsanna szociológus,
a nyitrai Konstantin Filozófus
Egyetem docense, a Fórum

Kisebbségkutató Intézet részlegigazgatója,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Valentin Frecska

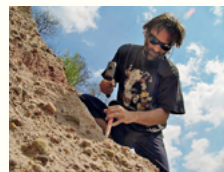
kárpátaljai

középiskolás diák

Kenyában a Golden
climate elnevezésű nemzetközi ökológiai
versenyen **aranyérmét** nyert el a papír-
előállítással kapcsolatos projektjével.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Egy eddig nem ismert
**Kréta-korabeli ősemlős
csontvázmaradvá-
nyának kutatásában**

vett részt **Vremir Mátyás** kolozsvári
geológus, őslénykutató. Az eredményekről
társszerzőkkel a Proceedings of the
National Academy of Sciences (PNAS)
folyóiratban számoltak be.

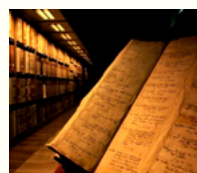
[Bővebben:](#)

**Idegen utazók Erdély és
Máramaros sóbányáiban**
(18–19. század) elnevezésű
kutatásának eredményeiről
számolt be **Miklós Alpár**

erdélyi néprajzkutató.

[Bővebben:](#)

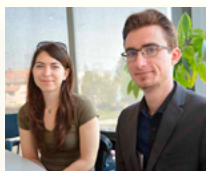
Levéltári és bibliográfiai
kutatásokat végzett
a **Vatikáni Titkos Levél-
tárban** (Archivum Secretum

Vaticanum) az Erdélyi Múzeum-Egyesület
két kutatója.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Az Eötvös
Loránd
Tudomány-
egyetem

oktatói és diákjai vizsgálták a **muravidéki tájnyelv állapotát**.

[Bővebben:](#)

Megkezdődött
a **gombaszögi pálos monostor** nyilvános
ásatása.

[Bővebben:](#)

Az **Európai Unió megítéléséről** készített
szociológiai felmérést
a somorjai Fórum

Kisebbségkutató Intézet magyar és szlovák
egyetemisták körében.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Április 21-én tartotta meg
**idei közgyűlését az MTA
Kolozsvári Területi
Bizottsága**. Az ülésen részt

vett Vékás Lajos jogtudós, az MTA
alelnöke és Kocsis Károly geográfus
akadémikus, az MTA Magyar
Tudományosság Külföldön Elnöki
Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

A romániai
egyetemek közül
legelső helyre került a kolozsvári **Babes–**

Bolyai Tudományegyetem a Times
Higher Education / THE – New Europe
nemzetközi egyetemi rangsorban.

[Bővebben:](#)

mindset
pszichológiai szaklap

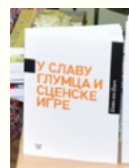
BABES-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEM

**Pszicho-
Kávéház**

néven **fiókszervezetet** alapított a Babeş–
Bolyai Tudományegyetemen a budapesti
Mindset Pszichológia online szaklap.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelent **Káich Katalin**

A színész és a színháték dicsérete
című monográfiájának szerb
nyelvű változata: **U slavu**

glumca i scenske igre címmel. A szerző
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a Babeş-Bolyai
Tudományegyetem Történeti
Intézetének második
évkönyve (Erdélyi
évszázadok) **Migráció.
Integráció?** címmel.

Főszerkesztő: **Rüsz-Fogarasi Enikő**,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent Kolozsváron **Tánczos
Vilmos „Vreau să fiu român!”**.
Identitatea lingvistică și religioasă
a ceangăilor din Moldova című

kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja. [Bővebben:](#)

Megjelent **Balázs Lajos** *Nyergetető*. A lelkiismeret ágkeresztes-kopjafás temetője. A nemzeti kegyelet néprajzi föld-rajza című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új kiadványai:

Bogdándi Zsolt: A kolozsmonostori konvent fejedelemség kori jegyző-könyvei I. 1326-1590. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Farkas Zoltán: Adalékok a kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem történetéhez. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

György V. Imola: Bernády György és kultusza Marosvásárhelyen. A lokális történelem mint narratív identitás. A szerző az MTA köztestületének külső tagja. [Bővebben:](#)

A XVIII. Műszaki tudományos ülészetek előadásai – Proceedings of the XVIII-th International Conference of Technical Sciences. Szerkesztette **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja és **Máthé Márton**. [Bővebben:](#)

A XXIII. Fiatal Műszakiak Tudományos Ülésszak előadásai – Proceedings of the XXIII-rd International Scientific Conference of Young Engineers. Szerkesztette **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja. [Bővebben:](#)

Erdélyi Múzeum 2018/1. Az EME Elnökségének, Bölcsészeti-, Nyelv-, Történettudományi, valamint Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztályainak közlönye. Szerkesztette **Kovács András**, az MTA külső tagja. [Bővebben:](#)

Múzeumi Füzetek – Acta Scientiarum Transylvanica 23-24/1. Biologia. Szerkesztette **Markó Bálint**, az MTA köztestületének külső tagja. [Bővebben:](#)

Múzeumi Füzetek – Acta Scientiarum Transylvanica 25/2. Agronomia. Szerkesztette **Benedek Klára**, az MTA

köztestületének külső tagja és **Lázár László**.

[Bővebben:](#)

Magyar Tudomány

a Magyar Tudományos Akadémia folyóirata - alapítva: 1840

Megjelent a **Magyar Tudomány áprilisi** tematikus száma **Korrupció és integritás / Corruption and Integrity** címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón az **Eruditio-Educatio** (a Selye János Egyetem tudományos folyóirata) idei **első száma**.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Korunk** folyóirat **májusi** tematikus száma **Hippik, protesztmozgalmak, 1968** címmel.

[Bővebben:](#)

A **Frontiers in Plant Science** nevű nemzetközi tudományos folyóiratban jelent meg a Sapiientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészet Egyetem oktatóinak **Increase in *Artemisia annua* Plant Biomass Artemisinin Content and Guaiacol Peroxidase Activity Using the Arbuscular Mycorrhizal Fungus *Rhizophagus irregularis*** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Geometric inequalities on Heisenberg groups címmel jelent meg a **Calculus of Variations and Partial Differential Equations** nevű szaklapban **Kristály Sándor** matematikusnak, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzorának, valamint **Balogh M. Zoltánnak**, a Berni Egyetem professzorának és a doktoranduszjelöltjének, **Sipos Kingának** a tanulmánya. Ismertetőt olvashatnak róla a kolozsvári egyetem honlapján.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Vadkerty Katalin** történésszel, a Szlovák Tudományos Akadémia korábbi tudományos munkatársával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Faragó Kornélia** irodalomtörténésszel, az Újvidéki Egyetem professzorával, az MTA köztestületének külső tagjával.

A jövőbelátás poétikája címmel.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak a világhálón **Keszeg Vilmos** néprajzkutató professzorral, az Erdélyi

7. oldal

Múzeum-Egyesület új elnökével, az MTA köztestületének külső tagjával A hagyományt nem táborokban kell tanítani címmel.

[Bővebben:](#)

Fölkerült a világhálóra az **Amerikai Magyar Akadémikusok Társaságának**

áprilisban megtartott **3. konferenciájáról** szóló képes **beszámoló**.

[Bővebben:](#)

Fölkerültek a világhálóra a **Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet történeti kiadványai**.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Értékelemzés és értéktervezés a gyakorlatban címmel rendeztek nemzetközi szemináriumot április 18-án Komáromban, a Selye János Egyetemen.

[Bővebben:](#)

Április 18-án a dél-tiroli

Salornoban (Salurn) tartott előadást **Liszka József** néprajzkutató, a Selye János Egyetem rektorhelyettese, a Fórum Kisebbségkutató Intézet komáromi

Etnológiai Központjának igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja **Zwischen Tradition und Modernität. Hundert Jahre ungarische Minderheit in der Tschecho/Slowakei. 1918–2018** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 18-19. között Kolozsváron tartott **előadásokat Körmen** **Tamás** történész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető

docense.

[Bővebben:](#)

Átlagisztán és Extrémisztán határán címmel tartott előadást

Pozsonyban április 16-án **Mészáros László** matematikus, pszichológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

Április 19-én Budapesten, A tudás mítosza

elnevezésű konferencián tartott előadást **Biró A. Zoltán** kulturális antropológus, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzora, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja **„Ők” egészen biztosan ilyenek...** címmel.

[Bővebben:](#)

8. oldal

Egy gömöri a szlovákiai magyarság élén: Szent-Ivány József életpályája címmel tartott előadást április 19-én

Rimaszombatban **Simon Attila** történész, a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, a Selye János Egyetem tanszékvezető tanára, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Április 19-21. között Marosvásárhelyen rendezték meg az **Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos-és Gyógyszerésztudományi Szakosztályának XXVIII. tudományos ülését.**

[Bővebben:](#)

Első ízben rendeztek HR-konferenciát

Erdélyben, Székelyudvarhelyen, április 20-án **Toborzási innovációk** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 20-án 8. alkalommal rendezték meg Nagyváradon az **ELLE** (English Language and Literatures in English) **nemzetközi angol nyelvű konferenciát.**

[Bővebben:](#)

Április 20-án és 21-én „**Kik szabadon éltek, haltak**” címmel

magyarországi kutatók tartottak történelmi–hadtörténeli előadássorozatot Vajdaság több településén.

[Bővebben:](#)

Border Crossings címmel rendeztek nemzetközi konferenciát április 20-21-én Csíkszeredában.

[Bővebben:](#)

Április 21-én 15. alkalommal rendezték meg a **Szilágyság-kutatás napjait.**

A tudományos ülésszakra ezúttal Szilágynagyfaluban került sor.

[Bővebben:](#)

Április 24-én Kolozsváron tartott előadást **Vékás Lajos** jogtudós

professzor, az MTA alelnöke **A szerződészegés** címmel.

[Bővebben:](#)

A Virtuális Bolyai Egyetem keretében tartott előadást április 24-én **Szabó T. Attila** biológus, a Pannon Egyetem korábbi

9. oldal

tanszékvezető professzora **Festetics Imre és a genetika tudományának a megszületése: A Természet Genetikai Törvényei (1819)** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 24-én Bécsben tartott előadást **Kovács Kálmán** irodalomtörténész, a Debreceni Egyetem docense **Die Wiedergeburt des Nikolaus Zrínyi von Szigetvár in der deutschsprachigen Literatur um 1800** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 25-én az MTA

Veszprémi Területi Bizottságának Magyar-sághoztatási és Neveléstörténeti Munkabizottsága a felvidéki Komáromban rendezte meg nyilvános ülését **A magyarság megtartó ereje a Kárpát-medencében** címmel.

[Bővebben:](#)

Április 25-26-án Marosvásárhelyen tartott előadásokat **Majdánné**

Dr. Mohos Mária geográfus, a Pécsi Tudományegyetem docense a **Szőlőhegyi települések kialakulása, típusai**, illetve **A szőlőtermesztés modernizációja a Kárpát-medencében a filoxéra járvány után** címmel.

[Bővebben:](#)

Language Rights and their Implementation: The Hungarian Language in Ukraine címmel tartott

előadást április 26-án Brüsszelben **Csernicskó István** nyelvész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpontjának igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

Az élő Rákóczi címmel történelmi tanácskozást rendeztek Szatmárnémetiben április 27-én.

[Bővebben:](#)

Április 27-28-án a komáromi Duna Múzeumban, illetve Udvardon rendezték meg a 22. **Mérőldkövek konferenciát.**

[Bővebben:](#)

Adatvédelem és média címmel rendeztek előadássorozatot Kolozsváron május 3-án.

[Bővebben:](#)

Május 3-5. között **A dialógus formái a magyar régiségben (1450–1750)** címmel rendeztek tudományos konferenciát Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

10. oldal

Május 7-8-án
***Az erdélyi magyarság
100 éve – I.***

Az első negyedszázad címmel tudományos
ülésszakot rendeztek Nagyváradon.

[Bővebben:](#)

Május 8-án rendezték meg
Budapesten az MTA 189.

közgyűlésének keretében a ***Külső
Tagok Fórumát***, amelyen Lovász László,
az MTA elnöke átadta az MTA Arany
János-díjait.

[Bővebben:](#)

***A finnugor nyelvi
közösségek mai
helyzete, a nyelvi
revitalizáció***

lehetőségei címmel tartott előadást
Kolozsváron május 8-án ***Pusztay János***
nyelvész, az Eötvös Loránd
Tudományegyetem professor emeritusa.

[Bővebben:](#)

Május 8-án ***Jogi
néprajz, népi
jogszokások***
címmel tartott

előadássorozatot Kolozsváron ***Nagy
Janka Teodóra*** jogász–etnográfus, a Pécsi
Tudományegyetem intézetigazgatója,
dékánhelyettes; május 10-én pedig
A „falú szájától” a „pacalvetésig”.
A közvélemény-büntetések helye és

szerepe a hagyományos közösségekben
címmel.

[Bővebben:](#)

***A Kárpát-medence vizes
élőhelyei: új mikrobafajok
és új biotechnológiai
lehetőségek forrásai***
címmel rendeztek
workshopot Csíkszeredában

május 10-én.

[Bővebben:](#)

Átváltható helyi értékek:
a nemzeti irodalomtörténet

nemzetközi narratívái / ***Local Convertible
Values: International Narratives of
National Literary History*** címmel
rendeztek konferenciát Kolozsváron május
10-12. között.

[Bővebben:](#)

Május 10-12. között 14.
alkalommal rendezték meg
az Economics and Business,
Challenges in the Carpathian
Basin konferenciát
Csíkszeredában ***Innovation
and technology in the knowledge based
economy*** címmel.

[Bővebben:](#)

Nemzetközi
tudományos
konferenciát rendeztek május 11-én
Komáromban ***Kihívások a homiletikai
palettán*** címmel.

[Bővebben:](#)

11. oldal

Május 11-12-én tudományos
konferenciát rendeztek
Nagyváradon a **vizuális**
nevelésről.

[Bővebben:](#)

Május 14-én **A család a 19. szá-
zadi Magyarországon**. Normák
és társadalmi gyakorlat címmel
tartott előadást Kolozsváron

Fónagy Zoltán történész, az MTA BTK
Történettudományi Intézetének tudomá-
nyos főmunkatársa.

[Bővebben:](#)

Május 15-én
Zürichben tartott

előadást **Kocsis Károly** geográfus
akadémikus, az MTA Magyar
Tudományosság Külföldön Elnöki
Bizottságának elnöke **A Kárpát-medence
nyelvi-etnikai arculata (múlt, jelen és
jövő)** címmel.

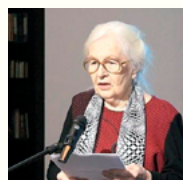
[Bővebben:](#)

Május 15-én **Central and
Eastern Europe in the
global economy** címmel
tartott előadást Kolozsváron
Ártner Annamária
közgazdász, az MTA

Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont tudományos főmunkatársa.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

90. születésnapját
ünnepelte **Vadkerty Katalin**
történész, kandidátus,
a Szlovák Tudományos

Akadémia korábbi tudományos munkatársa,
az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 88. évében **elhunyt**
Kibédi Varga Áron irodalom-
történész, az Amszterdami
Egyetem korábbi tanszékvezető

professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Életének 76. évében
elhunyt Bauer Győző
neurofarmakológus,
a Szlovák Tudományos

Akadémia tagja, Kísérleti Gyógyszerkutató
Intézetének korábbi igazgatója, az MTA
külső tagja.

[Bővebben:](#)

Göttingenben **emléktáblát**
avattak a pozsonyi születésű
Segner János András
(Johann Andreas Segner,
1704-1777), a göttingeni

egyetem egyik első professzora, „a turbina
atyja”, korának egyik legnagyobb
matematikusa tiszteletére.

[Bővebben:](#)

12. oldal

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A felvidéki
Kisszebenben (ma
Sabinov) született
375 éve id. **Buchholtz**

György természettudós, a Tatra egyik
első kutatója. [Bővebben:](#)

265 éve született Komáromban
Zay Sámuel természettudós,
orvos, az ásványtan nemzeti
nyelven való kidolgozásának
egyik úttörője.

[Bővebben:](#)

250 évvel ezelőtt indult
el **magyar tudósok**
első tudományos
északi expedíciója.

Hell Miksa és Sajnovics János rendszeres
meteorológiai és földmágneses méréseket
végeztek. [Bővebben:](#)

A bánsági Lugoson született
175 éve **Kanitz Ágoston**
flórakutató, a kolozsvári
egyetem professzora,
akadémikus. Ő indította el az első magyar
botanikai folyóiratot.

[Bővebben:](#)

115 évvel ezelőtt született
Korbuly György orvos, orvos-
történész, a chicagói egyetem
professzora. [Bővebben:](#)

Kolozsváron, szintén 115 éve
született **ifj. Jancsó Miklós**
orvos, farmakológus, a Szegedi
Orvostudományi Egyetem

tanszékvezető professzora, intézetigazgató,
akadémikus.

[Bővebben:](#)

A délvidéki Bácsfeketehegyen
született 110 esztendővel ezelőtt
Jeges Károly fizikus,
tanszékvezető főiskolai tanár.

[Bővebben:](#)

Ugyancsak 110 éve született
Káldor Miklós (Lord Kaldor,
Nicholas) magyar származású
angol **közgazdász**, a cambridge-i
egyetem professzora, az MTA tiszteleti
tagja.

[Bővebben:](#)

110 éve született **Kürti Miklós**
(Kurti, Nicholas) magyar
származású angol kísérleti
fizikus, az Oxfordi Egyetem
professzora is, aki a Royal Society
alelnöke, az MTA tiszteleti tagja volt.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Megjelent **A Nemzet**
Fiatalkorú Tehetségeiért

Ösztöndíj pályázati kiírása.

[Bővebben:](#)

13. oldal

Fölkerültek
a világhálóraa **Balassi Bálint Intézet pályázati
felhívásai** a 2018/2019-es tanévre.[Bővebben:](#)

Dennis Gabor Gesellschaft

Szimpoziumot rendeznek május
25-én Berlinben **Semmelweis Ignác**
születésének 200. évfordulója
alkalmából.

[Bővebben:](#)BABES-BOLYAI
TUDOMÁNYEGYETEMJúnius
7-én
5. alka-

lommal rendezik meg Kolozsváron
az **Erdélyi Magyar Vendéglátás és**
Turizmus Konferenciát.

[Bővebben:](#)

A Kárpát-medence mint gazdasági tér
címmel rendezik meg Komáromban
a Szlovákiai Magyar Közgazdászok első
találkozóját június 14-15-én.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Magyar Műszaki
Tudományos Társaság június
28–július 1. között Csíksomlyón rendezi
meg a XI. **Tudomány- és Technika-**

történeti Konferenciát.

A jelentkezési határidő: június 1.

[Bővebben:](#)

27. alkalommal
rendez **osztrák–
magyar nyári
egyetemet**
Szombathelyen

a Bécsi Egyetem július 1-20. között.

A jelentkezési határidő: május 25.

[Bővebben:](#)

Fölkerültek az egyetem
honlapjára a bloomingtoni
Indiana University nyári
magyar nyelvi kurzusai.

[Bővebben:](#)

Az Eötvös Loránd
Tudományegyetem július
10-15. között rendezi meg
Budapesten **Kárpát-
medencei Nyári Egyetemét.**

[Bővebben:](#)

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
UNIVERSITY OF NOVI SAD
UNIVERSITY OF NOVI SAD HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY, SUBOTICA

**Elvándorlás-struktúra –
közösségmegtartás – oktatás** címmel
rendez nemzetközi tudományos
konferenciát az Újvidéki Egyetem
szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző
Kara október 18-20. között.

A jelentkezési határidő: június 30.

[Bővebben:](#)

14. oldal

Kisebbségek Romániában

1945 után címmel rendeznek konferenciát Marosvásárhelyen október 26-27. között.

A jelentkezési határidő: július 31.

[Bővebben:](#)

Az Amerikai Magyar

Orvosok Szövetsége

október 28.-november 2. között rendezi meg évi

rendes, sorrendben 50. ***tudományos konferenciáját*** Sarasotában.

A jelentkezési határidő: augusztus 15.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2018/5. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Dallos Péter

(Budapest, 1934. november 26.)

*a Magyar Tudományos
Akadémia tiszteleti tagja*

An only child, **Peter Dallos** was born in Budapest, 26 November 1934. He attended the Technical University of Budapest from 1953 to 1956, majoring in Electrical Engineering. After participating in the 1956 anti-Soviet revolution, he immigrated to the United States. He finished his undergraduate work at the Illinois Institute of Technology (1958), followed by MS (1959) and PhD (1962) degrees from Northwestern University. Since 1962 his entire faculty career, which spanned fifty years, was at Northwestern University: Professor of Audiology, since 1969; Professor of Neurobiology and Physiology, since 1981, Chairman, 1981-84, 1986-87; Associate Dean of the College Arts and Sciences, 1984-85; John Evans Professor of Neuroscience, since 1986; Hugh Knowles Professor of Audiology,

Dallos Péter szüleinek egyetlen gyermekeként született Budapesten, 1934. november 26-án. 1953-tól 1956-ig a Budapesti Műszaki Egyetem villamosmérnök hallgatója volt. Mivel részt vett az 1956-os szovjetellenes forradalomban, az Egyesült Államokba emigrált. Az egyetemi képzést az Illinois Institute of Technology-n fejezte be 1958-ban, majd a Northwestern Egyetemen szerzett MS (1959) és PhD (1962) fokozatot. 1962-től teljes – ötven évet felölelő – egyetemi pályafutása a Northwestern Egyetemhez kötődik: kezdetben oktató, 1969-től audiológia professzor, 1981-től neurobiológia és fiziológia professzor, 1981-84, majd 86-87-ben tanszéki elnök, 1984-85-ben a College of Arts and Sciences dékánhelyettese. 1986-tól az idegtudomány John Evans

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

1994-2003; Acting Vice President for Research, 2003. In 1977-78 he spent a sabbatical year at the Karolinska Institute, Stockholm, Sweden, working with Åke Flock. In 1991 he was recruited to be the Founding Chair of the new Department of Neurobiology and Physiology. He was the founding Editor-in-Chief of the journal Auditory Neuroscience (1994-97), served on the Council of Neurology Institute of the NIH (1984-87) and was President of the Association for Research in Otolaryngology (ARO; 1992-93), while also serving on numerous other advisory committees and boards and holding various editorships. He is now John Evans Professor of Neuroscience Emeritus. After his retirement in 2012, he became a professional sculptor.

His research pertained to the neurobiology, biophysics and molecular biology of the cochlea. This work provided the basis for the present understanding of the role of outer hair cells in hearing, that of generating significant (~50dB) amplification in the cochlea and being responsible for sharp frequency-selectivity. His laboratory discovered prestin, a motor protein within outer hair cells that provides the somatic motor of the cochlear amplifier. He is the author and/or co-author of more than 220 publications, his solo-author book is *The Auditory Periphery: Biophysics and Physiology* and among the books that he has edited are *The Cochlea*

professzora, 1994-től 2003-ig az audiológia Hugh Knowles professzora, 2003-ban egyetemi kutatási elnök.

1977-78-ban a stockholmi Karolinska Intézetben dolgozott Åke Flock-kal.

1991-ben felkérték, hogy legyen alapító elnöke a Neurobiológiai és Fiziológiai Tanszéknek. 1994-97-ben alapító főszerkesztője volt az Auditory Neuroscience szakfolyóiratnak, 1984-87-ben tagja volt az Amerikai Nemzeti Egészségügyi Kutatóintézet (NIH) Neurológiai Intézete Tanácsának, 1992-93-ban elnöke az Association for Research in Otolaryngology (ARO)-nak, és sok más tanácsadó testület és bizottság, szerkesztőség tagja volt. Jelenleg John Evans idegtudományi professor emeritus. 2012-ben vonult nyugdíjba, azóta hivatásos szobrász.

Kutatási területe a belső fül neurobiológiája, biofizikája és molekuláris biológiája. Munkája alapvető ismereteket adott a külső szőrsejteknek a hallásban, a belső fülben történő nagy (~50dB) erősítésben és finomhangolásban betöltött szerepének megértéséhez. Vezető szerepet játszott a presztin felfedezésében. A presztin a belsőfülben zajló aktív erősítési folyamatban kulcsfontosságú külső szőrsejt elektromotilis tulajdonságáért felelős fehérje. Több mint 220 publikáció szerzője és/vagy társszerzője, egyedül írott könyve *The Auditory Periphery: Biophysics and*

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

and Audition, in the series The Senses: A Comprehensive Reference. In 1997 he was elected a Fellow of the American Academy of Arts and Sciences.

His selected awards include the John Simon Guggenheim Fellowship 1977-78; the 12th annual award of the Beltone Institute, 1967; the Senator Jacob Javits Neuroscience Investigator Award of the National Institute of Neurological and Communicative Disorders and Stroke, 1984-89; the International Prize of the Amplifon Research and Study Center, 1984; Carthart Memorial Lectureship Award, 1987; Representative Claude Pepper Award, 1990; the Award of Merit of the Association for Research in Otolaryngology, 1994; the Honors of the Association, of the American Speech, Language, and Hearing Association, 1994; the von Békésy Medal of the Acoustical Society of America, 1995; the Sigma Xi Distinguished National Lectureship, 1997-98; the Acta Otolaryngologica International Prize, 1997; the Senior Investigator Award, of the McKnight Endowment Fund for Neuroscience, 1997-2000; the Kresge-Mirmelstein Prize of Louisiana University, 2000; the Guyot Prize of the University of Groningen, the Netherlands, 2004; the Hugh Knowles Prize, 2005 and the Life Achievement Award of the American Auditory Society, 2008.

He has been making welded steel sculptures since 1998 and has been a professional sculptor since his retirement

Physiology és szerkesztő írója a The Cochlea és a The Cochlea and Audition a sorozatban The Senses: A Comprehensive Reference. 1997-ben az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémia tagjává választották.

Válogatott kitüntetései között szerepel a John Simon Guggenheim Fellowship 1977-1978; a Beltone Institute 12. évi díja, 1967; a Senator Jacob Javits Neuroscience Investigator Award of the National Institute of Neurological and Communicative Disorders and Stroke, 1984-1989; az Amplifon Research and Study Center nemzetközi díja, 1984; a Carthart Memorial Lectureship Award, 1987; a Representative Claude Pepper Award, 1990; az Award of Merit of the Association for Research in Otolaryngology, 1994; az Amerikai Beszéd-Nyelv-Hallás Társaság elismerése, 1994; az Amerikai Akusztikai Társaság von Békésy érme, 1995; Sigma Xi Distinguished National Lecturer, 1997-1998; az Acta Otolaryngologica nemzetközi díj, 1997; a Senior Investigator Award of the McKnight Endowment Fund for Neuroscience, 1997-2000; a Louisiana Egyetem Kresge-Mirmelstein díja, 2000; a Groningeni Egyetem Guyot díja, 2004; a Hugh Knowles Díj, 2005 és az Amerikai Hallás Társaság Életmű-díja 2008.

1998 óta készít hegesztett acél szobrokat, 2012-től hivatásos szobrász. Kiállításai voltak Chicagóban és New York-i galériákban, alkotásai számos zsűrizett

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

from his professorship in 2012; has had solo shows in Chicago and New York commercial galleries and has participated in numerous juried group shows. He has had a solo show at the Weisman Art Museum, Minneapolis and shown his work in small-group shows at the Ukrainian Museum of Art, Chicago and the Hamilton Gallery of Montreat College, NC. His War Series of nine sculptures is in the permanent collection of the US Memorial Holocaust Museum, Washington, DC. He writes about his sculpting (<http://www.pdallosart.com/page4/page4.html>) on his homepage:

“As a young teenager, I studied painting in Budapest with György Kádár, one of Hungary’s foremost artists. It was also there, during my high school years, where I learned the machining and tool and dye-making skills that form the mechanical foundation of the current works.”

In 2004 he was elected an Honorary Member of the Hungarian Academy of Sciences, in the Section of Biological Sciences.

kiállításon szerepeltek. Önálló kiállítása volt a minneapolis-i Weisman Művészeti Múzeumban, kiscsoportos bemutatói voltak az Ukrán Nemzeti Múzeumban (Ukrainian Museum of Art, Chicago) és az Észak-Karolinai Montreat College Hamilton Galériában. Kilenc szoborból álló Háborús Sorozata (War Series) része az USA Memorial Holocaust Museum, Washington, DC állandó gyűjteményének. Szobrászművészetéről többek között ezt írja honlapján:

„Tinédzserként Budapest egyik legjobb művésztől, Kádár Györgytől tanultam festeni. Középiskolai éveim alatt, ott sajátítottam el a jelenlegi munkám alapjait képező gépészeti, szerszámkészítési ismereteket.”

(<http://www.pdallosart.com/page4/page4.html>)

2004-ben a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagjává választották a Biológiai Tudományok Osztályában.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

We asked three questions to Professor Peter Dallos. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its «grey matter», scientific performance is considered one of the country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Peter Dallos: It is difficult for a small country with limited resources to be in the forefront of scientific progress. Nevertheless, Hungarian scientists frequently publish in high-profile journals and Hungarian-born scientists have and continue to contribute above their demographically expected share. Without a doubt, if a larger percentage of government funds would be devoted to scientific research, primarily to basic research, more young scientists would stay at home and the country's profile would further improve.

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Peter Dallos: Inasmuch as I spent my entire scientific career, including graduate-school years, in the United States, my professional identity is with that country.

Három kérdést tettünk föl Dallos Péter professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

Dallos Péter: Korlátozott erőforrásokkal rendelkező kicsi ország számára nem könnyű a tudományfejlődés élvonalában lenni. A magyar tudósok gyakran publikálnak magas színvonalú lapokban, a magyar származású tudósok magasan a demográfiailag elvárható szint feletti teljesítményt nyújtanak. Az biztos, hogy ha tudományos kutatás – különösen az alapkutatás – nagyobb kormányzati támogatásban részesülne, több fiatal tudós maradna otthon, és tovább javulna az országról alkotott kép.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Dallos Péter: Mivel teljes tudományos pályafutásom során – beleértve az egyetemi éveket is – az USA-ban éltem, szakmai identitásom is ehhez az országhoz kapcsolódik. A magyar

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VI. oldal

My main contribution to Hungarian science has been the training in my laboratory of several Hungarian postdoctoral fellows and visiting scientists. I have had significant ongoing research collaborations with some of these scientists, resulting in a number of influential publications.

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Peter Dallos: Obviously, the greatest problem facing humanity is anthropogenic climate change. Mitigating it is a partially scientific, engineering matter – unfortunately, however, it is more a political, economic issue. In the life sciences there are rapid advances in deciphering the operation of the brain – the most difficult scientific problem of all time. This work will expand and accelerate. Molecular biology and genetics provide hitherto unimaginable tools for conquering age-associated diseases, such as the multitudes of cancers. Techniques for regenerating organoids and even organs are aborning. Our facility to prevent epidemics is greatly improving. Consequently, science-based medicine is poised to provide a new jump in healthy life span.

tudományhoz leginkább azzal járultam hozzá, hogy számos posztdoktori ösztöndíjast és vendégkutatót fogadtam a laboratóriumban. Néhányukkal sok jelentős publikációt eredményező folyamatos közös kutatási programunk is volt.

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Dallos Péter: Az emberiséget fenyegető legnagyobb probléma nyilvánvalóan az antropogén klímaváltozás. Csökkentése sajnos csak részben műszaki– tudományos, hanem inkább politikai, gazdasági kérdés. Az élettudományokban gyors fejlődés mutatkozik az agy működésének megfejtésében – ez minden idők legnehezebb kérdése. Ez a munka bővülni és gyorsulni fog. A molekuláris biológia és a genetika már most korábban elképzelhetetlen eszközökkel rendelkezik a korfüggő betegségek, mint a rákfélék sokasága, leküzdésében. Születőben vannak a sejtszerveket, sőt a teljes szerveket regenerálni képes technikák. Jelentős a fejlődés a járványok megakadályozásának terén. Így a tudomány alapú orvoslás ugrásszerű lehetőséget nyit az egészséges hosszú élet előtt.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VII. oldal

Contact:

Department of Neurobiology
Northwestern University
Evanston, IL 60208 USA
Tel.: +1 847-491-30868847
E-mail: p-dallos@northwestern.edu
Web: <http://www.neurobiology.northwestern.edu/people/emeritus-faculty/peter-dallos.html>
Web: <http://www.communication.northwestern.edu/faculty/?PID=PeterDallos>

Kapcsolat:

Idegtudományi Tanszék
Northwestern University
Evanston, IL 60208 USA
Tel.: +1 847-491-30868847-491-308647.491.5521
E-mail: p-dallos@northwestern.edu
Honlap: <http://www.communication.northwestern.edu/faculty/?PID=PeterDallos>

